

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon száma 124.Főelölts szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-tér 7. szám alatt

Hirdetéseket díjazás szerint közlünk.

A makói közbvágóhid újraépítéséhez.

Makó, szept. 27.

Fontos rendelet érkezett ma a megye törvényhatósági m. kir. állatorvoshoz, mely rendelet azokat a főbb intézkedéseket tartalmazza, melyek a makó város közbvágóhídjának újra építésének alkalmából okvetlen szem előtt tartandók.

Makó városát illetőleg az a legfontosabb e rendeletben, ami nincs benne, tudniillik, hogy a libavágókat nem telepítik ki a vágóhídra.

A miniszteri rendelet egyáltalában nem emlékezik meg arról, hogy a kivitelre szánt baromfiak a közbvágóhídon vágandók le s így a makói libavágók úgy látszik, megszabadulnak attól a sok-sok zaklatástól, melyben eddig igen sok részt vettek.

Ezt a dolgot úgy kell tekintennünk, mint a makói kisemberekre nézve igen fontos dolgot. A makói rendőrség ugyanis a libaexport ügyét különös szempontból tekinti. Nem akarjuk ugyan meggyanúsítani a rendőrséget, de van valami abban, hogy a libaexport dolgát a makói rendőrség egy pár ember magán s üzleti ügyének tekinti. Pedig ez nem az, hanem igenis a makói legkisebb existenciák, a libatömők ügye. Minden hivatalos zaklatás, mely a libakereskedőket éri a rendőrség részéről, áthárul a legszegényebb emberekre, a libatömőkre. Minél inkább megnehezítik a libakereskedelemtől, annál inkább csökken e téren a kereskedelmi verseny, aminek levét aztán a szegény emberek isszák meg.

A miniszter rendeletéből világosan kitűnik, hogy a libavágás nem utaltatott a vágóhídra s így a libakereskedők egy gondtól szabadulnak meg. Makó városára pedig egy új, nagy gond szakadt, a vágóhíd építése, amely mint alább kitűnik, nem igen tűr halasztást. Az érdekes rendelet nagyjában így hangzik:

Miután a husvizsgálati rendelet 3. szakasza kötelezően elrendeli, hogy törvényhatósági és rendezett tanácsú városokban a köz- és magánfogyasztásra szánt szarvasmarhákön kívül a közfogyasztásra szánt juh [bárány], kecske, [gödöllye] és sertés [malac] is csupán a

közbvágóhídon legyen levágható. Az ily berendezéssel el nem látott városi közbvágóhidak megfelelő kibővítésére, illetőleg e célból egészen új közbvágóhid létesítésére legkésőbbi határidőül az e rendelet életbeléptetését követő ötödik év vége állapított meg. Tekintettel arra, hogy e határidő 1913. augusztus 1-én lejár, a rendelkezés pontos végrehajtását ellenőrizni s a netán késedelmes közbvágóhíd építkezések ügyét szorgal-

mazni kívánja. Főhivja tehát az állatorvosokat, tegyenek október 31 ig jelentést, hogy a működésük területén levő törvényhatósági és rendezett tanácsú városok a rendelkezés értelmében közbvágóhidjukat megfelelően kibővítették-e, vagy új közbvágóhidat létesítettek-e, illetőleg gondoskodtak-e már arról, hogy a kérdéses építkezések a jelzett határidőig befejezhetők legyenek?

Pusztit az áradó Maros.

Árvizveszedelem Csanádmegyében.

Mindent elöntött a Maros áradása.

- Saját tudósítónktól. -

Makó, szept. 27.

Aki ma végig halad a Maros folyónak csanádmegyei völgyében, a pusztulás szomorú képét látja mindenfelé. Azok a hullámtéri földek, melyek oly bőségesen jutalmazták a vármegye szorgalmas népének verejtékes fáradozását, ma víz alatt vannak. Elöntötte a Maros mindenfelé a gazdag kultúrát azelőtt, mielőtt a sok törekvő gazdálkodó betakaríthatta volna fáradságos munkájának gyümölcsét.

A Maros folyó évtizedek óta csak tavasszal, a hóolvadás után mutatott egy kis áradást, mi a hullámtéri földeknek nem kárára, de minden alkalommal csak hasznára volt. Ilyen körülmények között a marosparti községek lakói vármegyeszerte a Maros hullámtéreiben mindenütt remek gazdálkodást, okszerű szőlőművelést, gyümölcs tenyésztést létesítettek.

Baj nem érte évtizedek óta e szorgalmas népnek törekvését. A hullámtéri gazdálkodás számtalan ember jólétének, boldogulásának képezte alapját. Ez évben már két ízben áradt meg hatalmasan ez a szeszélyes folyó. Junius havában először. Most másodsor. A juni-

usi áradás nagy volt. Elvonult azonban pár nap alatt. Kárt sem okozott tulsokat. A mostani áradás letörően találta a kukoricát, szüretelés előtt a szőlőt, kaszálás nélkül a sarju szénát, szedésre váróan az év mostoha időjárásától megkímélt kevés gyümölcsöt. Most elpusztult minden. A gazdálkodó fáradozását nem kíséri a betakarítás munkája, hanem a nyomor, melyet az áradás támaszt mindenfelé.

A Maros folyó pusztításairól a következő tudósítást közöljük:

Árviz Makón.

Emberemlékezet óta nem volt Makón a Maros áradása olyan nagy, mint jelenleg. De a közbvagyban sem tett olyan károkat az árviz soha, mint ez alkalommal. De nem is okozhatott a Maros régebben olyan kárt a közbvagyban, mint most, mert a hullámtéretet csak 15-20 évvel ezelőtt kezdték művelni és azóta keletkeztek ott a legvirágzóbb gyümölcsösök, szőlőültetvények, hagymatermő táblák, kukorica földek stb.

Tehát ha régebben elborította is a Maros áradásával az árteret, kárt nem okozott. Annál többet okoz most, mikor minden talpalatnyi föld

ki van használya. Ma még kiszámíthatatlan az a kár, melyet a Maros jelenlegi áradásával, kiöntésével okozott. A Szugoly teljesen elpusztult. Ott nem szüretelt senki. Kukorica törésről szó sem lehet. A víz még mindig árad és a Tarnok egy része is víz alá került a mai nappal.

A legnagyobb baj még az, mint azt mai számunkban megírtuk, hogy a fakadó víz elborította a lesi és szent lőrinci szőlők legnagyobb részét. Szüret itt sem lesz, mert a töltéshez közel fekvő szőlőket méter magas víz borítja.

Még nagyobb baj az, hogy hamarosan a fakadó vizek leapadását sem lehet várni, mert a tulságosan megáradt folyó nem tud más folyók áradása miatt lefolyni, így folyton táplálja a fakadó vizeket.

Károk Sajtényban.

Sajtény községben már a múlt héten kiöntött a Maros. Mindenki azt hitte, hogy úgy mint máskor, egy pár nap alatt, elvonul az ár. Nem így történt. A víz folyton áradt és ma úgy néz ki Sajtény környéke, mint egy tenger. A merre a szem ellát, víz borítja mindenfelé a hárt.

Sajtényban több, mint 1000 hold föld van víz alatt. Tönkre ment óriási kukorica termés, megsemmisült a széna őszi kaszálása. A kis szőlőtermést is megsemmisítette az áradás.

Ebben a szegény oláh községben víz alá került a tehénjárás is így még teheneiket sem tudják legelőre hajtani. Takarmányuk is jórésztben odaveszett úgy hogy e községben a telen a legnagyobb nyomornak néz elébe.

Pusztulás Nagylakon.

Nagylak község a legmélyebben fekszik a Maros parti községek között. Így itt tűnik legmagasabbnak a Maros áradása. De azt is meglehetősen állapítani, hogy a folyó a legnagyobb kárt Nagylakon okozta.

Nagylakon a Népligetét már 10 nappal ezelőtt elborította a víz, pedig a Népliget közelében is gazdag szőlős kertek voltak, hol minden elpusztult.

A Csiga felőli részen létesítették a nagylakiak a legszebb mintaszőlő telepeiket. A lakosság már éppen a szüreteléshez akart készülni, mikor ezt a szőlő területeket is elborította a víz. Mintegy 300 katasztrális hold szőlő és gyümölcsös került víz alá. Egy-egy hold szőlőn 70-80 hektoliter bor volt remélhető, így tehát itt a kár legnagyobb.

A nagylakiaknak a torontáli oldalon levő Szeeső községben is vannak földjeik. Ezek is víz alá kerültek, de elborította az ár Szeeső községet is, hol igen sok ház bedőlt.

Ma és mindennap este a Korona-kávéházban
Purcsi Károly teljes zenekara **HANGVERSENYEZ.**

Magyarcsanád veszélyben.

A Maros víz állása Magyarcsanádon is elérte a legnagyobb magasságot. Szerencsés azonban ez a község azért mert elég magasán fekszik. A községnek azonban hullámtéri földjei a legnagyobb veszedelomban vannak. Egy részét már előtötte, a viz másik részét minden pillanatban előtötheti.

E fenyegető körülmények között a magyarcsanádiak lázasan dolgoznak és a mit lehet, igyekeznek megmenteni. Egymást érik a kocsik megakadva még teljesen be sem értett terményekkel.

Magyarcsanádon is a fakadó vizek okoztak inkább több kárt. Elborította a kaszálót, sok kukorica földet. Itt nem lesz őszi széna kaszálás, sem kukorica törés.

Az apátfalvai sziget víz alatt.

A Maros már Apátfalván is régen kilépett medréből és olyan magasságot ért el, milyen a községben senki sem emlékszik. Az áradás az éj folyamán is növekedett és az apátfalvai sziget egy része is víz alá került.

E szigeten az apátfalvaiaknak gyümölcsöseik az ugynevezett szilvasaik voltak. Ezeknek nagy része most víz alá került. Mint említik az a szigetevről évre kezdődött és nem emlékeznek rá, hogy valaha víz alatt lett volna.

Apátfalván ezenkívül igen sok szőlő is kukorica is víz alá került.

A jövő kilátásai.

A nagy vízáradás következtében Csanádvarmegye Marosparti községeiben a tél folyamán a legnagyobb nyomor fogja felütni tanyáját. Ezen már nem enyhít az adómérséklés vagy teljes adóleengedés, mit a kormány ilyenkor nyújtani szokott.

Ha itt a kormány a nyomorba jutott lakosságon államsegélyvel nem segít, ezek a szegény emberek a legnagyobb inségnek néznek a tél folyamán elébe.

A Maros áradásának, mint mondják, csak egy haszna volt. Ez pedig nem más, mint az, hogy azokon a szőlőtelepeken, melyeket az ár előtötte, a filoxera elpusztult.

Képviselők börtöne.**Megfejtelt javaslat.**

Munkapárti forrásból hire kelt, hogy a kormány a nyáron betervezett mandátumkötő javaslatot eddigi formájában elejtette. Ez a javaslat, mondják, túlságosan szigorú volt, amennyiben nem ismert büntető fokozatokat, hanem egyszerre a legsúlyosabb megtorlást, a mandátum elközbását kontempálta. Átdolgozzák a javaslatot. Talán a parlamentarizmus szellemében? Oh dehogyan! Az első büntető fokozat a pénzbírság, a második pedig a parlamenti fogság lesz. A végén pedig, mikor a képviselőt se a pénzbüntetés, se a fogság nem tette engedékennyé, ismét csak következni fog mandátumának a megsemmisítése.

E szerint a terv szerint tehát az országban börtönt létesítenének, ahová egyszerűen bezárnák azokat a képviselőket, akik nem a kormány vagy az elnökség tetszése szerint viselkednének.

Megállapíthatjuk, hogy ezt a hirt az ellenzéknek inkább derűtséggel, mintsem méltatlankodással fogadták; egy örűtséggel, egy téveszmének a vándorlását látják benne.

De kételkedéssel fogadják a hirt munkapárti körökben is. Több előkelő tagja a munkapártinak azt válaszolta, hogy eddigél ilyen tervekéről mitse hallott.

Annyi mindenesetre valószínű,

hogy a mandátumkötő javaslatot mellőzni fogják, illetve csak mint fenyegetést tartják főnt, de hogy oly módon javítanák meg, hogy a képviselőház egy részét börtönné építenék át Justh Gyula, Károlyi Mihály, Apponyi Albert, Andrássy Gyula és a többi ellenzéki politikus számára: ezt még gondolatul is képtelennek és megszegyenítőnek tartják.

Különös találkozás a véletlennek, hogy éppen akkor válik ismét aktuálissá a mandátumkötő javaslat, amikor az előadója ravalton fekszik. Holnap temetik Hajdun Imre képviselőt, aki a javaslat előadója volt.

Mikor a polgármester spórol, a vértanuk emlékezete szenved.

Makó, szept. 27.

Arad város polgármestere meghívta Makó város közönségét az országos október hatodik emlékünnepekre.

Erre az ünnepre elmegy az egész ország, ott lesz a képviselőház, a messzi és közeli törvényhatóságok és városok küldöttsége, de a szomszédos Makó városáé hiányozni fog. Hiányozni fog a tősgyökeres, érzelmeiben és kitarításában magyar makói nép képviselője az aradi ünnepségről, csak ezért, mert a polgármester fázik az elmeneteltől és a tanács utján megakar takarítani ennek a 35 ezer lakóju városnak a vértanuk emlékezetén maximálisan 100 koronát; mert a hazugság, ez a szélnek eresztett indok, hogy a városnak a részvétel 400 koronájába kerülne. Kerül a fené. Csak-hogy a polgármester örül azon, ha két garast ilyen címen is megtakaríthat s ha neki Aradra elmennie nem kell. Ezért oktrijálja a tanácsra az ilyen, a város polgárságára megszegyenítő határozatokat. Hát kérem, ha a polgármester ur nem akar elmenni arra az országos ünnepélyre, a város polgársága képviselve óhajt ott lenni, mert nem hisszük, hogy volna ebben a városban ép kézláb és csirkeeszű ember, aki tisztán csak azért, mert a város kasszájában megmarad 100 korona, amellé szavazna, hogy erről az ismételjük országos — ünnepségről a város küldöttsége elmaradjon s a vértanuk emlékezetét ilyen indokolással, elmaradásukkal tünnetőleg megrugdossák. Ez az ügy kérjük alássan nem politika, hanem a történelmi emlékezetű vértanu hősök előtt a kegyelet s a tiszteletteljes emlékezet zászlójának kötelel meghajtása, ahonnan nem maradhat el Makó városa sem.

Sorozás Makón.**Besoroztak 67 ujoncot.**

Mai napon vette kezdetét városunkban a sorozás. Ez volt az első nap, melyen az első korosztálynak 200 hadkötelese tartozott volna mérték alá állani. Többen azonban távol voltak Makóról és máshol kerülnek vizsgálat alá.

Ma nem vizsgáltak meg nálunk többet a 200 ifjúból 150-nél. A sorozás délelőtt 9 órakor vette

kezdetét Knesl József közös alezredes, Hódy Béla honvéd százados vezetése mellett. A polgári elnök Hervay István alispán volt. A polgári orvos Istók Barnabás dr. megyei főorvos. Makó nevében Gera Samuel városi főjegyző, a katonai nyilvántartó hivatal vezetője veit részt a sorozáson.

A mai sorozás alkalmából 67 ifju vált be katonának. Sorozás után kiküldött tudósítónk kérdést intézett a sorozás eredményét illetőleg első sorban Knesl alezredeshez, ki ugyan nincs egészen megelegedve a mai eredménnyel, mert szerinte más években a benmaradottak száma, illetve százaléka nagyobb volt. Az ezredes a nemzedék degenerálódását látja.

Seey Káznéz hadnagy, ki az alezredes mellé, mint sorozó főtitizt van beosztva, tudósítónk előtt odanyilatkozott, hogy dacára a felemelt katonai létszámnak, a sorozás most sem szigorubb, mint régebben volt.

A mai napon benmaradt ujoncok a következők:

Némot Lajos, Görbe Sándor, Tamás István, Puskás Péter, Kuliner Antal, Sirokmán János, Széll Sándor, Molnár István, Tóth Ferenc, Váradi István, Nagy Imre, Kis Sándor, Joó Antal, Imri Ferenc, Siket János, I. Siket János, II. G. Szabó József, Biró István, Sepsei Antal, Hosszu József, Köteles Imre, Engedi István, Kelemen Ferenc, Naesa János, Dósi Lajos, Igaz József, Kis Jakab Antal, Bódi Sándor, Engedi József, Weisz Géza, Dávid József, Oláh Péter, Kolompár István, Partos Ernő, Domokos Imre, Asztalos Sándor, Molnár László, Paku János, Baranyi Imre, Hajdu István, G. Szabó János, Paggi György, Török Béla, Bagaméri Pál, Tamás István, Csala Albert, Debreceni József, Boros János, Joó József, Szentpéteri Sándor, Oláh Sándor, Gera József, Gréci István, Alföldi József, Kis Imre, Borka József, Szabó Antal, Székely Antal, Török János, Varga János, Szentpéteri István, Dobai Sándor, Vér János, Kis János, Molnár István, Biró Mihály, Borka István.

Ezen ifjak „szép élete“ már október hó 15-én veszi kezdetét, mert ez évben a sorozás ily későre maradt így utána két hét alatt be kell vonulni.

NAPI HIREK**Tájékoztató.**

Naptár. Szept. 28. Római kath. Vencel vt. Gőr. kath. Szept. 14. Nikétász Nap két 5 óra 55 perckor, nyugszik 5 óra 28 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Helyenkint, főleg délen eső és lassu hőemelkedés várható. Sürgönyprognózis Sok helyütt csapadék később enyhébb Délhőmérséklet: 12-7 Celsius.

— Makóváros költségvetése. Makóváros jövő évi költségvetését, mint megirtuk, tegnap tárgyalta a gazdasági és pénzügyi szakosztály és azon lényegtelen módosítást tett. A város polgármestere ma délelőtt a tanácsülés elé terjesztette a költségvetési előirányzatot. A városi tanács a költségvetést minden változtatás nélkül elfogadta és ez október havi közgyűlésen terjeszti a képviselőtestület elé.

— Ujtás az ajánlott leveleknél. A postaigazgatóság egyszerűsíteni kívánja az ajánlott levelek átvételének módját. A tervek szerint az ajánlott leveleket a jövőben — valószínűleg a jövő év elejétől kezd-

ve — nemcsak a címzett, de annak szűkebb háznépe minden meghatalmazás nélkül veheti majd át. Ugyanez áll majd a negyven korona alatt levő utánvételi tételekre is. Az igazgatóság még nem döntött véglegesen ebben az ügyben és mint halljuk, többféle terv is van bíralat alatt.

— 1913-ban rövid lesz a farsang. Rég volt olyan rövid a farsang, mint a jövő évben lesz és a bálak, táncestélyek rendezőségének nehéz dolguk lesz, hogy a rendelkezésre álló négy héten belül lebonyolítsák az összes farsangi mulatságokat. Január 6-án lesz Vízkereszt, amikor kezdetét veheti a tánc, de már február 5-ére esik Hamvazó szerda és azzal kezdődik a böjt. Mindössze tehát 4 szombati est áll rendelkezésre és mivel tánctermekek szűken vagyunk ellátva, sok mulatságot hétköznapon kel majd rendezni.

— Veszendőben a bortermés. Magyarország bortermelőinek sulyos aggodalmaik vannak. Az idei bortermés veszendőben van. A korai hideg és eső akadályozza az az érést; a korai fajok rothadásnak indulnak. A legjobb esetben is közepen aluli termésre lehet kilátás. Ilyen a bortermelőkre nézve igen szomorú hírek érkeznek a Balaton melléke ői, Baranya megyéből. Sulyosbíja a dolgot az, hogy szeptemberben sok helyen jégverés is érte a szőlőt. Óbor készlet alig van. Mult évi bor iránt nagy az érdeklődés s ezért hatvan koronát fizetnek, az új must kereslete is megindult s a kereskedők állandóan járják a nagyobb bortermő községeket. Kisküküllő és Nagyküküllő vármegyékben szintén rothadásnak indult a tavaszi és nyári elemi csapásoktól megmaradt csekély termés is. Ennek folytán az új mustért 52-56 fillért ígérnek, de a termelők tartózkodnak az eladástól.

— Anyakönyvi hírek. Elhalt Kucsos Pál 82 éves korában.

Felakasztotta magát egy makói aggastyán.**A volt makói rendőr tragédiája.**

Öreg, nyomorék ember dobta el ma délen magától megint élete terhét. Nyolcvankét esztendővel a vállán nem bírta bevárni, hogy a csontos kezű kaszás eljön érte. Összetörve testben, lélekben, hosszu, kinos szenvedései után öiként kereste a halált. A szenzációs öngyilkosságról tudósításunk következő:

Gyönyörű száí ember volt hajdanában Márton Ferenc. Mig munkabíró ember volt, dolgára, szorgalmára nem igen akadt párja a makói határban.

Nagy testi erejéért nagyon megkedvelte az öreg Pozsonyi uram is, Makóváros néhai, sokat emlegetett polgármestere s mikor 1876-ban a makói rendőrséget szervezték, egyenesen felkérte Katona Sándort, állana be rendőrnek.

Katona Sándor sem hagyta magát kétszer invitálni, hanem beállott makói rendőrnek. Szolgált a várost becsületesen, híven, egyfolytában huszonkét esztendeig.

Rége még terhesebb volt Makón a rendőrszolgálat, mint ma.

Ugy hogy Katona Sándor 22 esztendei szolgálat után, mint nagyot-halló, inaszakadt ember került vissza az életbe. Persze nyugdíj és kegydíj nélkül.

A megrokkant ember aztán nap-számból tengette életét. Mikor az öregség annyira ránehezedett, hogy az ásól, kapát sem bírta már, odahurcolkodott vejéhez, Márton Ferenc ácsmesterhez a Rákóczi-utca 46. szám alá, ott élt az öreg. Nem szívesen, mert a kegyelemkenyert a hajdani dolgos ember keserű könnyek között fogyasztotta.

Az utóbbi időkben meg annyira elővette a betegség, hogy életunt lett az öreg. Elhatározta, hogy el-emészti magát.

Az egykori katonaviselt ember nem szólt senkinek borzasztó terveről. Még halálában sem akart terhére lenni senkinek. Ma dél-előtti kötelet kerített, bement a kamrájába s a gerendára felakasztotta magát. Mikor dében ebédhez akarta hívni leánya, ott találta holtan kamrájában. Ott lógott szerdes. kihűlt testtel a gerendán.

Az öngyilkos leánya azonnal fel-lármázta a házat. A szomszédok is átsiettek. Az öngyilkos veje pedig a rendőrségre szaladt s jelentést tett az esetről. A rendőrség emberei azonnal a helyszínre siettek s megállapították, hogy tényleg öngyilkosság történt s ezért a boncolást mellőzését rendelte el.

A volt makói rendőrt holnap temelik s temetésén valószínűleg részt vesz a makói rendőrség is.

Egy makói ember esztelen dolga.

A mi azonban nagyon jóra fordult.

Pár nappal ezelőtt egy makói ember esztelen cselekedete folytán megszapordott a munkásemberek száma. Negyven-ötven a toprongyos oláh munkás ödöngött a főtéren, olcsón kínálva munkáerejüket. Az oláh munkások története a következő.

Egy makói kisbirtokos, (kinek nevét kiméletből elhallgatjuk) s aki azóta a kórház elmebeteg osztályán van elhelyezve ápolás végett, megtepte azt a bolondot, hogy elborult elmével bejárta Aradvármegye oláhok lakta községeit, mindenütt nagybirtokosnak adva ki magát, munkásokat szerződtetett. Egy-egy nap 100-200 munkást is fölhasznál. Aranyhegyeket ígért nekik Makón, ahol legfőbb hagyma és zöldséghegyek virulnak, de azok is csak hetipiacos napokon.

Mint sok más bolondnak, ugy ennek is hittek az egyszerű emberek, odaadták munkakönyveiket s eljöttek Makóra mintegy negyvenen s várták a jó munka alkalmat. Itt aztán kiderült, hogy bolond emberrel volt dolguk, aki bizony még négy-öt munkásnak is alig tud foglalatosságot adni, nem negyven-ötvennek.

A makói rendőrségen tanács-

talánul álltak az esettel szemben. Büntető eljárást egy elmebeteg emberrel szemben folytatni nem lehet, de másrészt azt sem tudták, mit csináljanak negyven-ötven oláh munkással.

Ma aztán igen jóra fordult ez az esztelen cselekedet. A makói gazdák, kik sok pénzért alig tudnak dolgos munkáskezet kapni, midőn híre futott a dolognak, valósággal versenyeztek az oláh munkásokért, akik igen dolgos embereknek bizonyultak.

Mára már az összes oláh munkás elvitt helyezve. A makói gazdák pedig örvendezve beszéltek, hogy már rég nem voltak ilyen jó s mégis ily olcsó munkásaik.

Bebizonyult hát a régi példaszó igazsága. „Minden kár haszonnal jár.“

Becsapott ambrózfalvai gazda.

Megjárta egy vásárhelyi lókupeccel.

Beracka Mihály csufosan megjárta ambrózfalva gazda, ki az orosházi vásárra két lovat vitt eladás végett. A becsapott gazda a következőképp adta elő panasztát a rendőrségen.

— Folyó hó 15 én történt — mondotta a gazda — hogy az orosházi vásárra két lovat vittem eladás végett.

Amint ott álldogáltam, odajött Bzeplédi István vásárhelyi kupec kíséretében öt-hat cigány s alkudni kezdtek a lóra. Czeglédi vitte a szót, a cigányok pedig azt magyarázták, hogy Dzeplédi gazdag ember, földje, pénze sok van, vásárra azonban nem szokott dohányt vinni, nehogy meglopják.

Végre is megalkudtunk! Czeglédi 260 koronáért megvette a lovakat, azt mondván, hogy ad 20 korona foglalatot, a többi akkor fizeti, ha a járulatot elküldöm neki. Az egyik járulatot még át is vette. En másnap feladtam a masikat is, de azt Czeglédi nem váltotta ki, most azután se pénz, se ló. Ezen segítsenek kérem.

A rendőrség hamarosan előkerítette Czeglédi Istvánt, ki odanyilatkozott, hogy ő a lovakat már el is adta.

— Hát a pénz? — kérdezték tőle.

— A pénz... az bizony nincs meg!

A kupec ellen csalás miatt megindították az eljárást.

Az ilyenekből okulhatnak csanád i gazdáink!

A makói piacról.

Lanyhaság az egész vonalon.

Az izraelita ünnepek miatt ma a makói piac forgalma csekélyebb volt. Különösen a hagymapiac mutatott szomorú képet, ahol ugyan sok volt az eladó, de kevés a vevő. A csekélyebb mérvű kereslet következtében aztán az árak is ellanyhultak. A buzaárak általában véve lanyhák, a mai piacon a buza legmagasabb ára 19 korona 60 fillér volt. A budapesti gabonatózsdén is nagy volt a lany-

haság s a buza métermázsájáért 23 koronát fizettek.

Kukorica rengeteg mennyiségben került a piacra. Összesen 286 kocsis új tengerit hoztak ma a piacra. E nagy mennyiség dacára minden kocsis körül 4-5 vevő is alkudozott várva, hogy hátha egy hatossal lehet még szorítani a magas árakat. De ép a tulságosan élénk kereslet miatt továbbra is magas a kukorica ára. Új-esőves tengeri métermázsájáért 7 koronát fizettek a mai piacon. Ó-tengeri igen kevés jön a piacra s ára 22-23 korona körül váltakozik.

A hagymapiacra csökkentek az árak. Itt is igen bő a kínálat, de a kereslet csekély. A zsidó ünnepek miatt a kereskedők nem vásárolnak s így természetes, hogy a kínálat nagyon csekély. A vörshagyma métermázsájáért 5 korona 60 fillért. A fokhagyma métermázsájáért pedig 9-10 koronát fizettek ma.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Szombaton új betanulással Nádasyné és Peterdi Etelka felléptével: „Nagy-mama“ vig operett.

Hamlet.

Fölséges, klasszik előadásban gyönyörködött ma este a közönség Shakespeare remeke, „Hamlet“ került bemutatásra. A címszerepet Thuróczy Gyula, ez a kitünő, intelligens művész alakította óriási sikerrel. Nehéz, nagy szerepét oly bensőségesen, oly művészettel játszotta meg, hogy a közönség igazán lelkesedéssel ünnepelte a nagy-szerű színjátszó művészt. Hamlet nagy és nehéz szerep. Játszója intelligens, nagy művész kell hogy legyen, különben mint egy nagy esztetikuskunk mondja, a tragédiát a komédiától csak egy hajszál választja el. Örömmel konstatáljuk, hogy Thuróczy Gyula olyan alakítást nyújtott ma este, melyre még fővárosi színészek is büszkék lehetnének. Mai nagy sikere, biztató jele feljövő nagy tehetségének.

A mai est többi szereplői közül Nagy Dezső, Derengi, Fenyő Aladár, Komlós és Farkas Béla érdemelnek dicséretet. Korda igen értelmesen szavalta el mondani való-ját. A női szereplők közül Sinkó Gizli nagy hatást ért el igazán szép játékkal. A mai előadás leg-szebb bizonyítéka annak, hogy jó, klasszikus előadások tetszenek a makói közönségnek s dicséret illeti Nádasyné színigazgatót, ki már másodszer részesíti a makói közönséget egy Shakespeare est klasz-szikus gyönyöreiben.

Tánciskola megnyitás

Tisztelettel értesitem a tánckedvelő ifjúságot, hogy őszi táncanfolyamot október 20-án megkezdem. Beiratkozni már lehet.

Tisztelettel
Érdeky József
okl. táncitanító.

Regény.

Szerelem a sirig

vagy (166)

Két fiatal szív szomorú végzete.

MÁSODIK RÉSZ.

VII

A francia hadseregnek kemény dolga volt Tunisban.

A krumirok 18.000-en szállottak sikra ellenök.

Ütközet ütközetet ért s az ellenség fegyvere, a roppant forróság, vízhányással párosulva erősen tizedelte a hódítók haderejét.

Két hónapi véres harcok után, mikor a krumirok hada 13.000 főről felényire olvadt, ezek végre felhagytak a további ellenállással s hegyeik közé menekültek.

Jean több ütközetben kitértette magát, a legkétségbeesettebb válságokban részt vett, többször kapott sebet, s a chaadai csata után századosi rangra emelték hősiességéért.

Tunis lakossága azonban nem bírt beletörödni a gondolatba, hogy Algir sorsára jusson s francia gyarmattá süllyedjen le.

Mikor a franciák 1882-ben megszálló hadcsapataikat, abban a hi-szemben, hogy az új gyarmat teljesen nyugodt, visszavonták és csak 9000 főnyi csapatot hagytak Tunisban, egyszerre felkelt a tartomány-nak egész déli része s arra a hí-re, hogy Bu-Amens arab felkelő vezér nagy sikereket arat a franciákkal szemben Algirban, kimondták a szent háborút.

(Folyt. köv.)

Nincs többé gyomorfajás!

A szabadalmazott

Kakukfűkeserű

házi-szer, alig párszori használat után teljesen megszüntet mindenféle — még régi gyomorbajt is. Erősít, életet. A mámoros állapotot is megszünteti. Kelle-mes ize miatt, még a nők, sőt a gyermekek is szívesen veszik be. Számítalan hálaíratbizonyítja jóságát! Kapható Makón,

Sándor Zsigmond

Szegedi utcai gyógytárában.

Ára: kis üveg 80 fill, nagy üveg 2 korona.

Vigyázzunk a védjegyre, mely a kupakon és dugón áll.

Legjobb asztali borok

és mindennemű különleges borok kis és nagy mértékben Iritz Sámuel özv. cégnél kaphatók.

ÉRTESITEM a tisztelt KERESKEDŐ, VENDÉGLŐS és ITALMÉRŐ urakat, hogy mindenféle minőségű, közönséges és finom tiszta szesz-mentes pálinkák, valamint **rumok és tea-rumok** és mindenféle **liquörök** legelőnyösebb beszerzési forrás.

Iritz Sámuel özv.
cégnél M A K Ó.

Tubarózsa-krém és kenőcs az arcról kiütést, szeplőt és májfoltot a legbiztosabban elmulaszt. 1 téglly 1 korona. **Tubarózsa-hajkenőcs** a haj és bajusz növést legjobban elősegíti! 1 téglly 1 korona. — Tubarózsa-hőlgypor, 1 korona. — Tubarózsa-szappan, 50 fillér.

— Hajregenerátor, az őszülő hajnak visszaadja eredeti színét. — Salofor, kéz- és lábizzadást gyorsan megszüntet. 1 füveg 70 fill. Mindennemű gyógyszerek, bel- és külföldi különlegességekből nagy raktár.

TÓTH Kochillia szőlőmoly és gyümölcs féregféle irtó anyag, egyszeri permetezés-sel a molyt, petéit, álcáit és pilléit, azonkívül a gyümölcsösben garázdálkodó rovarokat és élősdieket tökéletesen elpusztítja! Teljesen **ÁRTALMATLAN** úgy a növényzetre mint az emberi szervezetre! — Egy adag 400 négyszögöl területű szőlő be-permetezésére elegendő.

Kapható Makón és vidékén egyedül:
JENEI SZÉKELY LAJOS
 gyógyszerész »Szent István«-téri gyógyszer-tárában
 MAKÓN. (a róm. kath. templom mellett.)
 Raktáron nem levő dolgokat meghozatok!
 Telefon-szám: 127. Telefon-szám: 127.

PÁRTOS E. ÉS TÁRSA MAKÓN.

Nyári ujdonságok verseny árai:

Lüster felöltők	II. 12. K-tól.	Női ingek	1.70 K-tól
Lüster ..	I. 15.- ..	Háló kabátok	1.80 ..
Delén bluzok	3.- ..	Női nadrágok	1.- ..
Himzett ..	3.90 ..	Fűző védő	III. 1.20 ..
Csipke ..	5.- ..	Fűző védő	II. 2.40 ..
Párnák ..	1.70 ..	Fűző védő	I. 3.- ..
Paplan lepedők	5.- ..		

Szigoruan szabott árak!

Seyem, Batiszt, Schifon és Lüster aísók!

Csecsemő kelengyék! Keresztelő párnák! Fejkötők! Pique paplanok!

Ujdonság! Tündérharangok.

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani Kovácsolt vasállványon 15 összehangolt ezüst-fémcsengővel van ellátva. Erős, szép kivitelen, verőkkel, tokkal, mesés ajándékkal együtt csak 10 korona.

Wagner a Hangszer-Király országszerte elismert elsőrendű hangszerárúházában, Budapest, József-körut 15. szám alatt. Öväs: Figyeljünk jól a pontos címre és házszámra.

Nyomdász-tanulók felvétetnek lapunk nyomdájában.

Nyomatott a „Makói Független Ujság“ villanyerőre berendezett müintézetében Makón.

Nem szabad, dehogyszabad...

stb. kuplékat, népdalokat, katonai és cigányzenét élethűen játszva az eredeti „Eufon“ tölcsernélküli beszélőgép, mely legújabb dupla kottával csak 40 korona

WÄGNER „Hangszerkirály“-nál BUDAPEST, József-körut 15-1. Használt kottákat becsereél. Nagy fényképes árjegyzék ingyen.

Meglepő ujdonság!

Facimbalom (Xilophon.)

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A facimbalom 15 különböző nagyságban összehangolt fadarabból áll és a mellékelt verőkkel (ugy mint a cimbalom) lesz játszva. Ára verőkkel, tokkal, mesés ajándékkal csak 6 korona

Wagner a „Hangszer-Király“

országszerte elismert elsőrendű hangszerárúházában, Budapest, József-körut 15. Fényképes árjegyzék ingyen. Öväs: Figyeljen a pontos címre.

Ez a „MUKI“ művész.

Szájharmonika dobbal.

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A dalokat a művész harmonikán játszik, a valódi börrrel ellátott dob pedig kíséretül szolgál. Ára tokkal és egy mesés ajándékkal együtt csak 4 korona

o Wagner a „Hangszer-Király“ o

országszerte elismert elsőrendű hangszerárúházában, Budapest, József-körut 15. Fényképes árjegyzék ingyen. — Öväs: Figyeljünk jól a pontos címre és a házszámra.

Biztos sikert érhet el,

aki venni, bérelni, eladni, bérbeadni, bármit ismertté

tenni vagy értékesíteni akar a **Makói Független Ujság** hirdetései útján.

Rikkancsok felvétetnek a kiadóhivatalban.

Legújabb!

Ha hegedülni

óhajt megtanulni, rendelje meg a tisztán kidolgozva, remek hangú, domboru hegedüt tokkal, 16 drb. felszereléssel és mesés ajándékkal együtt csak 12 koronáért

Wagner a „Hangszer-Király“

országszerte elismert elsőrendű hangszerárúházában, Budapest, József-körut 15. Fényképes árjegyzék ingyen.

Öväs: Figyeljen jól a pontos címre és házszámra.

„VARAZSFUVOLA.“

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A „Varazsfuvola“ rendkívül kellemes-20 acél trombitahanggal és 4 erős böggövel van ellátva. Diszes kivitelen, kotta, füzettel, dalokkal, tokkal, ajándékkal együtt csak 4 korona. Csakis Wagner „Hangszer-Király“ országszerte elismert legolcsóbb hangszerárúházában kapható, Budapest, József-körut 15. — Gyorsjavító mőhely. — Kérjen fényképes hangszerárjegyzéket.